

== Velja po pošli: ==
Za celo leto naprej . . . K 26.-
za en mesec . . . " 2.-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.-
za ostalo inozemstvo . . . 35.-
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.-
za en mesec . . . " 2.-
V pravi prejem mesečno . . . 1-70
== Sobota, izdaja ==
za celo leto . . . 7.-
za Nemčijo celoletno . . . 9.-
za ostalo inozemstvo . . . 12.-

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna poltirnica (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznaka zabojne osmrtice itd.:
enosolpna pet tivrsta po 18 rim.
== Poslano: ==
enostopna poltirnica po 30 rim.
Izhaja vsak dan, izvenljani ob-
delje in praznike, ob 5 uri pop.
Redna letna priloga Vosaj red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranljiva pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24 797, ogrske 26 511,
bosn. leto št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Iz včerajšnje seje kranjskega deželnega zbora.

Za pospeševanje mlekarstva na Kranjskem.

Nujni predlog poslanca Jakliča glede pospeševanja mlekarstva na Kranjskem: Zadnjih 15 let se je mlekarstvo v naši deželi navzlic mnogim težkostem zelo razvilo. Na stotisoče kron denarja pride sedaj na leto v deželo za mleko in mlečne izdelke. Vsekako pa naše mlekarstvo še daleko ni na isti stopnji kakor bi moralo biti, da bi naše kmetijstvo imelo pri mlekarstvu dohodke, kakršne imajo živinorejci v deželah in državah, koder vsi merodajni faktorji dejansko podpirajo to veljavno gospodarsko panogo. Pri nas se v tem oziru premalo stori. Zastajamo v kakovosti izdelkov kakor tudi v organizaciji prometa in trgovine. Zaradi tega izpodriva tuja konkurenca naše blago celo na trgih, koder bi ti izdelki naših mlekarov morali dominirati. V Trstu, Pulju, Reko i. dr. bližnje kraje ne prihajajo samo mlekarški izdelki z Ogrske, Moravske i. Češke, celo iz Danskega se uvaža maslo, ki dela uspešno konkurenco našim izdelkom.

Silna konkurenca takorekvenovanih ametnihi nadomestil surovega masla je itak znana.

Iz lastnih moči se naše mlekarstvo ne more ubraniti konkurence, ne more odpraviti nedostatkov, ki se še povsod nahajajo pri mlekarstvu, ne more samo organizirati izvoza in prodaje, ker je finančno prešibko. Zaradi tega predlagamo:

- Visoka zbornica skleni:
1. C. kr. vlada se pozivlja, da potom carine štiti domače mlekarstvo.
 2. C. kr. vladi se naroča, da se umazana konkurenca nadomestil surovega masla zakonito onemogoči.
 3. Deželni odbor se naroča, da kolikor mogoče podpira razvoj mlekarstva v deželi, vrh tega pa stopi v dogovor s sosednjimi alpskimi deželami, ki so v enakih razmerah, da se izvede za vse alpske dežele enotna trgovska organizacija.

Za našo trgovino z lesom.

Nujni predlog poslanca Demšarja in tovarišev. Podpisani predlagajo: C. kr. centralna vlada naj vse potrebno ukrene, da se pri prihodnjih trgovinskih pogodbah v polni meri upošteva našo trgovino z lesom. Obdrži naj se dosednji prosti izvoz obdelanega lesa v Italijo, preskrbi naj se za prosti izvoz vsaj nekaterih manj vrednih lesnih izdelkov. Z ugodnimi tarifi po železnicah in ladjah naj se skrbi za prekomorski trg. Pospešuje naj se dobro gozdno gospodarstvo in podpira lesna trgovina.

Meščanska šola v Krškem in kmečke občine.

Predlog poslanca Hladnika in tovarišev glede meščanske šole v Krškem: Kmečke občine okraja silno trpe radi skoraj 8% naklade, katero morajo plačevati za meščansko šolo v Krškem.

Mnogo pa je občin, katere niso imele še nobenega svojega občana na tej šoli, o čemur šola obstoji.

Ker ravno ta okraj največ trpi vsled slabih vinskih letin, vsled pogostne toče, vsled pomanjkanja prometnih sredstev, zlasti železnice, od katere je samo mali kos šentjanske železnice v tem okraju, zato predlagajo podpisani: visoki deželni zbor skleni: deželnemu odboru se naroča, da razmotri vprašanje, kako bi se kmečke občine krškega okraja razbremenile glede prispevka za meščansko šolo v Krškem, zlasti ali bi ne kazalo soreniniti meščansko šolo v kako srednjo ali pa strokovno šolo. Deželni odbor naj predloži v tem oziru določne predloge.

Za monopoliziranje zavarovalništva.

Nujni predlog poslanca Pibra in tovarišev, naj se monopolizira vse zavarovalništvo.

Deželni zbor skleni: Vlada se poziva, da izdela in predloži zbornici oziroma deželnim zborom zakonski načrt, po katerem naj se vse zavarovalništvo monopolizira po teh-le načelih:

- a) Zavarovanje za življenje bodi državni monopol.
- b) Zavarovanje za slučaj ognja bodi monopol posamnih dežel.
- c) Imenovani, izkazano dobičkonosni podjetji, naj dobiček, ki preostane preko zavarovalno-tehnično nujnih rezerv, uporabita tako-le:

1. Dobitek od zavarovanja za življenje, naj gre na to, da se čim najugodnejše za zavarovanje osnuje državna monopolizirana zavarovalnica proti reznim uimam: toči, pozebi, črvu itd. Poleg tega dobička naj k ti zavarovalnici prispeva država z dvema tretjinama svote, kar je v zadnjem desetletju izplačala v polajšanje bede.

2. Dobitek od zavarovanja za slučaj ognja naj se z eno polovico porabi za deželno monopolizirano zavarovalnico za živino, ki naj služi kot pozavarovalnica za krajevne živinske zavarovalnice, z drugo pa za podporo delavskih in kmetijskih stavbrih društev, ki brez lastnega dobička svojim članom grade rodbinske hiše.

Proti špekulativnemu razkosavanju zemljišč.

Nujni predlog posl. I. Pibra in tovarišev, naj se omeji špekulativno razkosavanje zemljišč.

Deželni zbor skleni: Vlada se poziva, da predloži državnemu zboru zakon, v katerega okviru morejo potem deželni zbori skleniti zakone proti špekulativnemu razkosavanju zemljišč.

Načela tega zakona naj bodo ta-le:

1. Skupna posestva, ki merijo nad 5 ha in ki so se zadnja tri leta skupno obdelovala, imajo predpravo kupiti domače občine, kmečke posojilnice in druge družbe, ki jim vlada da to pravico. Vsak barantač z zemljišči, ki kupi kako posestvo, mora kup neznanihi gospodski, ki ga razglaši. Občine ali posojilnice imajo pravico tri tedne po sklepu kupčije izjaviti, da same kupijo.
2. Kdor kupi kako zemljišče, ki znaša vsaj tri hektare, ga sme v treh letih, odkar je nani prepisano v zemljiški knjigi, samo v celoti dalje prodati; odprodati se sme v tem času k večjemu ena četrtina. Če prestopi ta zakon, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom. Izvzeta so posestva, ki so kupljena na prisilni dražbi, ali če so podedovana, ali če vlada v posamnem slučaju prodajo dovoli.
3. Kdor je takemu trgovcu z zemljišči prodal svoje posestvo, sme tekom enega tedna potem, ko je kupčijo sklenil, od prodaje odstopiti.
4. Kdor je od špekulanta kupil parcelo, sme od kupa odstopiti v petih dneh.
5. Zadrug, ki brez dobičkaželnosti kupujejo posestva, da jih potem predajajo svojim članom, ne zadeva ta postava. Med teke zadruge se štejejo tiste, katere ne obrestujejo vlog svojih članov nad 5% in ki v slučaju razdružitve ne dajejo članom več nego samo vplačane deleže.

Pomanjkanje soli v Ljubljani.

Interpelacija poslanca Jarca in tovarišev na Njega eksc. g. dež. predsednika radi pomanjkanja soli v zalogi državnih železnic v Ljubljani.

Kranjsko prebivalstvo je doživelo letos neprijetno presenečenje, ker je bila zaloga državnih železnic meseca januarja 14 dni brez soli. Res je sicer, da je ustanovitev te zaloge prihranila kranjskemu prebivalstvu n. pr. leta 1911 — pri konsumu 444 vagonov — 87.284 K (ali 1'63 K pri 100 kg), vendar pa je neobhodno potrebno, da bi bila ta zaloga vedno dovolj preskrbljena s soljo in ne bi odpovedala, ako piha par tednov burja in je vsled tega promet po morju iz Pirana v Trst oviran.

Zato vprašajo podpisani Vašo ekscelenco: Kaj misli ukreniti c. kr. vlada, da se take neprilike ne bodo ponavljale in da bo zaloga soli državnih železnic v Ljubljani vedno zadostno založena?

Za znižanje tarifa za osebni promet na progi Ljubljana — Radovljica.

Nujni predlog poslanca dr. V. Gregoriča in tovarišev, da se tarif za osebni promet na progi Ljubljana — Radovljica c. kr. državne železnice zniža, ker je previsok.

V zadnjem zasedanju deželnega zbora kranjskega je bil sprejet nujni predlog, ki pozivlja c. kr. deželno vlado, da zniža tarif za osebni promet na progi Ljubljana — Radovljica c. kr. drž. železnice; znaša namreč K 2.10 mesto K 1.80 III. razr. V seji c. kr. drž. železniškega sveta jeseni leta 1913 je izjavil zastopnik ministrstva na tozadevni predlog g. poslanca Povšeta: Distanca železniške proge Radovljica — Ljubljana drž. kolodvor znaša 50 km, južni kolodvor pa 51 km, torej je sedanji tarif K 1.80 ozir. K 2. 10 utemeljen. Pravzaprav pa znaša prva distanca 50'54 km. Druga pa 51'421 km in bi se vsled tega moral tarif še zvišati. Tako zastopnik ministrstva v seji c. kr. drž. železn. sveta.

Waldheimov konduktar za dobo novembra 1913 do aprila 1914, katerega je revidiralo ravnateljstvo c. kr. drž. železnice na Dunaju z odlokom Z. 421 — V ex 1913 pa ima: Distanca Trbiž — Ljubljana drž. kolodvor znaša 102 km, južni kolodvor 103 km. Ker pa znaša po istem viru distanca Trbiž — Radovljica 54 km, je distanca Radovljica — Ljubljana 48 ozir. 49 km in ne kakor trdi vladni zastopnik v seji c. kr. drž. železn. sveta 50 ozir. 51 km. Isto potrjuje tudi uradno c. kr. okrajno glavarstvo in c. kr. evidenčni geometer v Radovljici glacom priloženega načrta. Popolnoma natančno je distanca Trbiž — Ljubljana južni kolodvor 102'72 km, Trbiž — Radovljica 53'857 km, torej Radovljica — Ljubljana južni kolodvor 48'863 km. Distanca državni kolodvor — južni kolodvor znaša 0'42 km. Osebni tarif bi moral tedaj znašati Radovljica — Ljubljana za distanco 48'863 km K 1.80 ne pa K 2.10, kakor dosedaj. Praktično naj pa služi v dokazilo sledeče dejstvo: Ako se vzame vozni listek tour-retour Radovljica — Ljubljana južni kolodvor, stane K 4.20. Ako se pa vzame listek Radovljica — Podnart tour-retour, stane 80 v.; in potem v Podnartu listek Podnart — Ljubljana južni kolodvor stane K 2.80, torej skupaj K 3.60, kar odgovarja tarifu K 1.80 za enkratno vožnjo. Prilagam tri take listke v dokazilo.

S tem je popolnoma dokazano, da ni tarif pravilno izračunjen, da je distanca Ljubljana — Radovljica previsoko vzeta in da se je dotični vladni zastopnik v seji c. kr. drž. železn. sveta zmotil. Stavim tedaj nujni predlog:

C. kr. deželna vlada se pozivlja, da takoj revidira in popravi tarif za osebni promet na progi Trbiž — Ljubljana c. kr. drž. železnice glede distance Radovljica — Ljubljana, ker spada ta distanca v tarif K 1.80 za III. razred in ne kakor sedaj računa, K 2.10.

Za preskrbo dobre pitne vode v novomeških okoličih.

Poslanec Zurec in tovariši so predlagali:

Prebivalstvo severnega pobočja Gorjancev (tako zvano Podgorje) trpi ob suši silno zaradi pomanjkanja pitne vode za ljudi in živino. Ker v tem svetu ni žive vode in so obstoječe kapnice pomanjkljive in nedostadne, si morajo ljudje ob suši z velikim trudom po več ur daleč voziti vodo. Ta nedostatek se občuti posebno v občinah: Šmihel, Stopice, Brusnice in Toplice. Zato predlagajo podpisani:

Visoki deženi zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, naj čimprej prouči, kako bi se sverno pobočje Gorjancev (to je občine Šmihel, Stopice, Brusnice in Toplice) preskrbelo s pitno vodo.

Versko vprašanje in socialna demokracija.

V socialnodemokratskem taboru se množe glasovi, ki zahtevajo, da se veri dajo nazaj njene pravice. To ni nič čudnega, saj mora sčasom vsak, ki trezno presoja življenje, priti do prepričanja, da je

vera, ki daje človeku močno notranjo oporo, predragocen in nenadomestljiv zaklad. Kaj naj delavca podpira v njegovem težkem boju z življenjem in kaj naj mu dviga in slajša veselje, ako njegova duša ne pozna nadzemskih idealov? Pa ne samo to; marveč misel in želja po Bogu je neizbrisno vrezana v človeško srce, te želje vsaj trajno ne more zadušiti nobeno zasmehovanje in nobene mrtve besede o materializmu. To so spoznali tudi boljši duhovi v socialnodemokratskih vrstah in so svoje mnenje tudi glasno povedali. Tako pišejo na primer »Sozialistische Monatshefte« v 24. zvezku z dne 27. novembra 1913 — o »falsku brezupnega svobodomiselskega gibanja, ki hoče le podirati ne da bi zidalo, ki hoče samo vzeti ne da bi kaj drugega za to podalo«. Dalje izvaja navedeni časopis: »Milijoni delavcev, katerih udeležba pri soc. demokratskem gibanju ne sega čez volitve, štrajke, obiskovanje shodov itd., ne najdejo primerne duševne zadovoljitve. Domovino, domačijo, vero, družino so izgubili. Telesni vžitki, čitanje časnikov itd. ne more upostaviti razrušene življenjske ubranosti, duševnega ravnotežja. V svoji notranjosti čutijo praznoto, duševno puščobo, življenje se jim zdi breznamno, brez pomena. To je, kar imenujemo versko potrebo mas in to bo morala upoštevati tudi socialna demokracija, če noče nekega dne doživeti velikega razočaranja.« V podobnem zmislu piše tudi soc. dem. »Kommunale Praxis« z dne 6. dec. 1913, št. 49: »Versko vprašanje je tudi za soc. demokracijo še — vprašanje. Morda se bomo nekega dne vprašali, da-li nismo idealnih koristi v primeri z materijelnimi vse premalo cenili in da-li nismo razširjenju naše stranke postavili umetnih ovir s tem, da versko poživljenje našega časa popolnoma prezirali in še skoz in skoz prisega na materijalizem svojih rojstnih let.« Vse to so vsekakor lepe in tehtne besede, ne smemo pa misliti, da se bo soc. demokratska stranka v tem zmislu spreobrnila. Saj je temelj stranke materialistični, protikrščanski marksizem, s katerim stranka stoji in pada. V tem zmislu je tudi že podal svoje odločujoče mnenje rdeči papež — Kautsky, ki je v »Neue Zeit« izjavil, da socialističnemu proletariatu zastuje »politični idealizem« in je zanj vera popolnoma odveč. Ob takem idealizmu se seveda voditljem najboljše godi.

MARŠALSKI SVET.

Dne 5. t. m. je zboroval maršalski svet pri cesarju v Schönbrunnu do pol 5. ure popoldne. Trdi se, da se je razpravljalo o ustanovitvi dveh novih armadnih zborov.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR

je v tretjem branju odobril zakonski načrt o železniški službeni pragmatiki.

TISZA IN RUMUNI.

Odsek treh rumunskega narodnega odbora je 4. t. m. nadaljeval pogajanja s Tiszom. Neki rumunski voditelj je izjavil: Gotovo niso ta pogajanja zadnja. V bodoči seji narodnega odbora se ustvari končni in čisti položaj. Nadalje se še poroča, da so 5. t. m. dopoldne začasno prekinili pogajanja, ko so fiksirali stališče obeh strank. Politiki imajo zdaj odločilno besedo. Kontroverze in nejasna vprašanja se zdaj pojasnijo. Rumunski narodni odbor si zdaj lahko ustvari sliko o položaju in se odloči, kaj da stori.

GROF BOBRINSKI V MARMAROS-SZIGETHU.

Grof Bobrinski je podal prvi sodišču v Marmaros-Szigethu svojo izjavo. Kratko povedano je izjavil, da ni nikdar deloval za to, da bi se Rusi odtrgali od Avstro-Ogrske, marveč zgolj za kulturno in literarno sodelovanje Rusov v Rusiji in v Avstro-Ogrski; pač je pa deloval proti Ukrajincem in pa proti poljskemu vplivu in na to, da so bili Rusi o stanju Rusinov v Avstriji in na Ogrskem poučeni. »Pester Lloyd« poroča, da avstrijske oblasti ne bodo zahtevale, da se grof Bobrinski izroči. Ker tudi grofovo pričevanje ne daje povg-

da za kazensko zasledovanje, stoji že zdaj, da grofa Bobrinskega ne bodo sodno zasledovali.

ZA CIVILNO POROKO V ITALIJI.

Laška vlada je napravila velik poklon svobodomislecem. Vložila je namreč predlog, po kateri hoče dati prednost civilni poroki pred cerkveno, in grozi duhovnikom, ki bi poročali, predno se zakon sklene po stanovskem uradu, s kaznimi od 200 do 1000, če pa to večkrat store, od 400 do 2000 lir. Brez kazni pa »krivci« ostanejo, če stanovski urad zakon prej ne ugodno razsodi.

BALKAN.

Iz Korice se uradno poroča: Grki so odposlali vojake, ki so skupno s svetimi bataljoni prodirali do Vakupa in Ohorije, katera kraja so zasedli Albanci. Po hudih bojih so Grki vrgli Albance nazaj. Albanci so veliko ljudi izgubili. Kraj Kessarak, akcijsko središče Albancev, so Grki bombardirali. Albanci so v največjem neredu bežali. Grki še prodirajo. Sveti bataljoni iz Korice so se hrabro borili na strani grških čet. Iz Klissure se poroča, da se je tudi pri vasi Cepovo vnel boj med Albanci in Grki, a da izid boja še ni znan. — Veniseles je v Peterburgu dosegel, da Rusija popolnoma prizna Grški pravico do otokov Kija in Mytilen. — Dunajski diplomatični krogi sodijo, da se mudi Pasič s srbskim prestolonaslednikom zato tako dolgo v Peterburgu, da se slednji zaroči s kako veliko knežino. V poštev prideta najstarejša carjeva hči Olga ali pa princesinja Marina Petrovna, vnukinja črnogorskega kralja Nikolaja. — Bulgarska vlada je svojim diplomatičnim zastopnikom v inozemstvu naročila, da naj izjavijo: Bulgarska vlada je miroljubna, vse govoriče o kaki zvezi z drugimi državami so neutemeljene; sedanja vlada in javno mnenje v Bulgariji hoče ta le kulturno in gospodarsko konsolidirati Bulgarijo.

Dnevne novice.

— Odbor S. K. S. Z. bo imel prihodnji ponedeljek dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer sejo v »Ljudskem domu«. Seja bo začela pot novemu delu. Z ozirom na to prosimo, da se te seje udeležijo vsi, ki se zanimajo za delo S. K. S. Z., tudi somišljeniki z dežele, oziroma naj pošljejo pismene navsote.

— Pri volitvah deželne odbornika in njegovega namestnika v Kranjski deželni zbor iz cele zbornice, so včeraj liberalci oddali bele glasovnice. Tudi Nemci so po dogovoru z liberalci oddali bele glasovnice. Ta volitev je častna za S. L. S., ker kaže, da ne potrebuje nobenih priveskov, da je sama močna dovolj in da ji tudi nikomur ni treba izkazovati kake hvaležnosti. Bele glasovnice pri včerajšnji volitvi v kranjski deželni odbor zopet govore o narodni časti S. L. S., na drugi strani pa kažejo, da so liberalci in Nemci v jako ozki zvezi, kar je posebno primerno za ocenjevanje gotovega »narodnega ogorčenja« po liberalnih listih.

— O volitvah za deželni zbor kranjski je predložil deželni odbor obširno, dvanaest strani obsegajočo poročilo. Deželni odbor se postavlja na stališče da so bile volitve v mestno-trških volilnih okrajih Vrhnika-Postojna-Lož, Novo mesto-Višnja gora-Črnomelj - Metlika - Kostanjevica-Krško-Ribnica, ter Kočevje nepravilne, ker v teh okrajih niso volile cele krajevne občine, ampak samo mesta ozir. trgi, medtem ko so ostali deli dotičnih krajevnih občin volili v volilnem razredu kmečkih občin. Tudi volitev v mestni skupini Kranj - Škofja Loka ni bila pravilna. Volilna komisija v Škofji Loki ni pripustila pet vpisanih volilcev, češ, da so že volili v kmečki skupini; v Kranju pa komisija ni pripustila volilca Jožeta Zupanca ker je bil zapisan za Jožeta Zupana. Nadalje pravi deželni odbor, da je bilo v mestno-trškem volilnem okraju Vrhnika-Postojna-Lož oddanih 116 zaznamovanih glasovnic. Poročilo je izročeno verifikacijskemu odseku.

— Verifikacijski odsek deželne zbornice je v današnji seji pod predsedstvom dr. Zajca pretresal veljavnost zadnjih deželno-zbornih volitev. Prišel je po poročilu dr. Pegana do zaključka, da se potrdijo vse volitve z izjemo onih v notranjskih ter dolenskih mestih in trgih, kjer sta bila izvoljena Josip Lavrenčič in Julij Mazelle. Za končni izrek še nista godni volitvi dr. Trillerja in Karla Škulja. Sklepanje o teh dveh volitvah se odloži do časa, ko dojdejo potrebna pojasnila.

— Regulacija učiteljskih plač na Kranjskem. »Tagesspost« poroča iz Ljubljane: Trdi se, da namerava dežela regulirati učiteljske plače tako, da se ustanove 4 plačilni razredi po 1600, 1900, 2200 in 2600 kron in s triletnicami po 80 kron. Zdej se vrše še pogajanja z vlado, ki se, kakor se trdi, zavzema za plačilne razrede po 1600, 2000, 2400 in 2800 kron in za triletnice po 100 K.

— Tudi mi smo tukaj Zanealjša poročila pravijo, da bo ogrska vlada z Ru-

muni v kratkem res sklenila spravo. Kakor je dejstvo samo na sebi pozdravljati, mora dobrega Avstrijca vendarle srce boleleti, če vidi, da je ta sprava posledica pristika zunanje države na našo monarhijo in rumunskega iredentizma. Grof Tisza pospesuje spravo posebno še zato, ker Rusija prav sedaj kuje novo balkansko zvezo, v katero vabi tudi Rumunijo. Kaže se pa tudi, da je kompromis med Ogrsko in Hrvatsko, kljub temu, da ni Hrvatov veliko prinesel, odkritosrčno mišljen. V tem mnenju nas potrja predvsem srbsko časopisje, ki pravi, da se je grof Tisza s Hrvatsko moral pogoditi iz zunanjepolitičnih vzrokov, da konsolidira razmere na eni najnevarnejših točk monarhije. Srbi pa že vedo, pri čem da so, ker vodijo oni hrvatsko-srbsko koalicio. Isto velja za Bosno, kjer je Bilinski Srbe, potem ko je vsled iredentizma vsa njihova društva razpusil, zopet sprejel z bogatimi darovi v avstro-ogrsko naročje. Slovenci pa, ki smatramo svojo usodo za trdno zvezano s Hrvati in se čutimo z njimi solidarne, ostanemo tiste sirote, kakor smo prej bili. Treba je pribiti, da se v hrvatski javnosti v zadnjih tako pomembnih časih ni naše ime niti imenovalo in da se je v hrvatskem saboru celo od strani pravašev v njihovih državno-pravnih deklaracijah Slovenija čisto pozabila. To je grenko. Zato pa nam ni treba obupati. Oprti na krščansko zavest našega ljudstva, zasledujemo politiko kulturnega in gospodarskega okrepitja našega naroda dalje, zanašajoč se na Boga in nase; zberimo kolikor mogoče vse Slovence v našem krogu, da bo ena misel prešinjala vse slovenske dežele in da se bomo vsi zavzeli za svoje pravice, naj se gre za Kranjsko ali Koroško ali Štajersko ali Primorsko.

— Nov slovenski časnik. V Prekmurju je začel izhajati nov slovenski časnik pod imenom »Novine«. Pisan je v prekmurškem narečju in bo izhajal vsako nedeljo. Cena 3 K na leto. Urejuje ga znani rodoljub, g. župnik Jožef Klekl v Čerensovcu — Cserfeld, Zalamegye, Ogrsko.

— Südmarka na Spod. Štajerskem. »Marburger Zeitung« poroča, da je Südmarka na veleplodnem Spod. Štajerskem, kateremu se obča bogata bodočnost, doslej naselila nad 60 kmečkih družin. V predznambi ima vedno veliko število kmečkih posestev, ki bi se dala poceni kupiti in je društvo vedno pripravljeno iti pri nakupu na roke resnim nemškim kupcem. In mi? Koliko storimo za »Slovensko Straz«?

— Poseben oddelek za narodno gospodarstvo s sekcijskim šefom na čelu se ustanovi na Hrvatskem.

— Zadnji del kranjsko-dalmatinske železnice. Železniški minister je dr. Ivčeviću sporočil, da se bo zgradba proge Knin — Pridubič razpisala že to spomlad.

— Promocija. Danes je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava koncipijent g. Franc Uršič iz St. Vida pri Vipavi.

— Umrla je danes zjutraj nagloma Marija Postružnik, veleposestnica v Ljutomeru. Ranika je bila dobrotnica cerkve in ubogih. Pogreb bo v nedeljo popoldne. Svetila ji večna luč!

— Odvetniška vest. Dvorni in sodni odvetnik dr. Friderik Babnik je otvoril svojo odvetniško pisarno na Dunaju, I., Liebiggasse 4.

— Izprememba v generaliteti. Listi poročajo, da namerava odstopiti višji poveljnik deželne brambe armadni nadzornik nadvojvoda Friderik in da če res odstopi, postane njegov naslednik general pehote Karel Schikofsky in da najbrže vpokojijo še letos deželni brambi pridelnega generala pl. Kummerja. Nadalje se poroča, da so v maršalskem svetu pod cesarjevim predsedstvom sklenili, da se vpokojita armadni nadzornik general pehote pl. Auffenberg in litmeriški zborni poveljnik Lotar pl. Hortstein; svoji mesti zapustita letos najbrže tudi inomoški zborni poveljnik general pehote Viktor Dank in zborni poveljnik pehote pl. Kövesz.

— IV. vseslovenski čebelarški shod, ki bi se imel vršiti leta 1913. v Pragi, a je bil vsled vojne na Balkanu preložen na leto 1914., se vrši nepreključno v Pragi v dneh od 7.—16. avgusta. Obenem se priredi tudi velika čebelarstva razstava. Na shodu samem bodo predavali najboljši čebelarji slovenskih narodov, tako da ta shod slovenskih čebelarjev nikakor ne bo zanašal za prejšnjimi, prirejenimi v Sofiji, Belgradu in Moskvi. Protektorat shoda je prevzel občinski svet kralj. stolnega mesta Prage. Pripravljali odbor, v katerem so člani odborov »Deželnih osrednjih čebelarških društev« s Češke, Moravske in Šlezije, skrbi že sedaj za to, da bi bilo slovenskim gostom bivanje v Pragi in v celem kraljestvu Češkem kar najbolj prijetno. Čebelarji vseh slovanskih narodov bodo sprejeti v Pragi s pravo slovansko gostoljubnostjo. Po shodu obiščejo udeleženci znamenitejša mesta češka, kakor Plzenj, Tabor, Melnik, Kraljevi Gra-

dec in na Moravskem Brno. — Velika čebelarstva razstava naj poda sliko napredka v čebelarstvu Češke, Moravske in Šlezije. Dolžnost naših čebelarških organizacij je, da se v velikem številu udeležijo te vseslovenske gospodarske manifestacije.

— Nov domobranski ulanski polk na Spod. Štajerskem. Tekom let. leta se ustanovita še dva nova domobr. ulanska polka, in sicer eden v 3. in eden v 14. vojnem zboru, tako da bo leta 1915 vsaka domobranksa divizija imela svoj lasten ulanski polk. Kot bivališče novih polkov pridejo v poštev garnizije na Spod. Štajerskem in Zg. Avstrijskem.

— Smrtna kosa. Iz Trebnjega poročajo: V vasi Jezero pri Trebnjem je v torek, dne 3. febr., zvečer po kratki bolezni previden s tolažili svete vere blaženo in mirno v Boga zaspal 77-letni posestnik Janez Zupančič, občesposlovan in povsod priljubljen »Dularjev oče«. Vseskozi odločen pristati naše S. L. S. je še ob zadnjih deželnozborskih volitvah kljub svoji visoki starosti z mladostnim navdušenjem prišel na volišče, da je oddal glasovnico za našega kandidata. To je bila njegova zadnja pot v Trebnje. Vedno vzgleden gospodar in nad vse skrben družinski oče je užival splošno spoštovanje in ljubezen. Zato so ga občani v njegovih mlajših letih volili za župana občine Trebnje ter več let za obč. oboornika in svetovalca. Skromen, kakor je bil, je lansko leto na tihem brez zunanje hrupa obhajal zlato poroko. Naj počiva v miru blaga duša! Pogreb je bil v petek dopoldne ob 9. uri.

— Dirka v Bohinju. V nedeljo dne 8. svečana se vrši na umetnem sankališču Belvedere v Bohinjski Bistrici veliko sankalno tekmovanje, ki bo letos zelo zanimivo, ker se je to pot naznačilo mnogo tržaških in goriških športnikov. Tudi ljubljanski športni klubi pošljejo svoje najboljše sankalce. Vreme je krasno, sankališče izborna prirejeno, slitaža prav dobra, Bohinjsko jezero zamrznjeno in je led 40 cm debel.

— Smrt preganjanega sodnika. V Vidmu je umrl sodni svetnik iz Splita Anton Kronja, ki je bil začasa prve balkanske vojske v preiskavi, potem premeščen in preteriran. Možu se je vsled šikan predpostavljanih oblasti omračil um.

— Za strežniško šolo v kranjski deželni bolnišnici se je, kakor se nam poroča, zglasilo tudi nekaj deklet z dežele in iz kroga tovarniških delavk. To nas prav posebno veseli. Kajti ravno na deželi posebno v krajih, v katerih je mnogo delavcev, kakor na Jesenicah, v Idriji, v Zagorju itd. so strežnice zelo potrebne. Kako koristno bo vplivala taka bolniška strežnica, ki bo po zdravnikovih navodilih, hodila od hiše do hiše, stregla bolnikom in jim lajšala trpljenje, ki bo poučevala matere, kako imajo oskrbovati dojenca in kako jim pripravljati hrano. Zglasite se torej vse, ki imate veselje do tega poklica! Treba je le, da ste dobro podkovane v osnovnih naukih ljudske šole, to je, da znate gladko brati in pisati; vse drugo se preмага z nadarjenostjo in dobro voljo. Upoštevati je tudi, da bodo strežnice z dežele najlažje dobile stalne službe, ker so tamkaj najbolj potrebne. Pri tej priliki poročamo, da se bodo onim prosilkam, ki bi iz katerega koli vzroka ne mogle biti vsprejete, na zahtevo povrnilo potni stroški v Ljubljano in nazaj. Ta poziv ne velja le za prosilke iz Kranjske, temveč tudi za one iz drugih slovenskih dežel. Natančna pojasnila o vsprejemnih pogojih je dobiti pri županstvih in okrajnih glavarstvih, pa tudi pri deželnem odboru Kranjskem.

— Nove orožniške postaje na slovenskem Štajerskem. Dne 1. jan. t. l. so ustanovili sledeče nove orožniške postaje: Sv. Margareta v Gorišnicah v radvanjski občini, v Gornji Pulskavi, v Zrečah in v Kapeli pri Brežicah.

— Velik požar v Ligu na Štajerskem. Dne 5. t. m. popoldne je v trgu Ligu v skladišču župana in trgovca Finka eksplodiral bencin. V skladišče so poslali vajenca Janeza Vervarja nekaj delat, kmalu na to je počilo, skozi okna se je pa valil gost dim in je švigal plamen. Trgovčev sin Franc Decrinis je vdrl v goreče poslopje in je prinesel vsega ožganega Vervarja iz skladišča. Dvomijo, da vajenec ozdravi. Poslopje je zgorelo.

— Pri občinskih volitvah v šoštanju so izvoljeni Nemci. Slovenci se volitev niso udeležili.

— Dosedanje mestno pokopališče v Mariboru za splošno pokopavanje zapro dne 31. marca t. l.

— Pegoud v Zagrebu. Pegoud je došel v Zagreb, kjer poleti prihodnjo nedeljo dne 8. t. m.

— Viš. Priljubljena ljudska igra: »Deseti brat« se je v nedeljo uprizorila pri razprodani dvorani v splošno zadovoljnost. — Prihodnjo nedeljo dne 8. februarja ob 4. uri popoldne se bo igra ponovila. Uljudno vabimo zlasti one, ki zadnjič niso mogli dobiti več vstopnic k predstavi.

— Zadužil se je dne 4. febr. po noči v hlevu J. Hafnerja na Trati pri Škofji Loki Janez Šmid, delavec iz Smoljevega, obč. Selca, star 40 let. Kakor se domneva, prizigal je cigarete ter zažgal stelo, na kateri je ležal. Požar s plamenom ni mogel nastati, ker je bil hlev dobro zaprt, tedaj je manjkalo zraka. — Poginil je tudi vol, vreden 300 K in 12 kokoši.

— Vojaški nabori na Notranjskem se vrše: v Postojni 24., 26. marca, nabornikov 257; v Senožečah 27. marca, nabornikov 100; v Vipavi 28. in 30. marca, nabornikov 259; v Ilirski Bistrici 31. marca in 1. aprila, nabornikov 211; v Idriji 25. in 27. aprila, nabornikov 310; v Logatcu 28. aprila, nabornikov 130; v Ložu 29. aprila, nabornikov 140; v Cerknici 30. aprila, nabornikov 138.

— Skrivnostna zadeva. Te dni je došla z brzovlakom iz Dunaja v Trst mlada elegantno oblečena dvojica z malim komaj nekaj dni starim otrokom. Pred postajo je mož rekel, da gre po voz, žena pa ga je čakala. Ker ga dolgo ni bilo nazaj, je policist slabotno in očitno bolno tujko vprašal, kako in kaj. Rekla mu je, da je žena urednika lista »Zeite«, Emericha Sladka, da je pred tednom povila in da je zdaj z možem došla v Trst, da se poda v Supetar na otoku Braču, kjer stanujejo njeni stariši. To zato, ker nima na Dunaju nobene postrežbe. Ženo so odpeljali na komisariat in je prebila noč na policiji. Drugi dan so izvedeli, da se je njen mož — če je res — mesto da bi šel po voz, zopet odpeljal nazaj na Dunaj. Žena se je onesvestila. Zdej leži z otrokom v bolnišnici.

— Samomorilni poskus dveh Slovencev na Reki. Bolničar v reški bolnici Franc Zganjar je izpil steklenico sublimata in se bori s smrtjo. Kmalu nato se je na isti način zastrupila 24letna kasirka v kavarni »Operaio«, Rezika Bertonec, doma iz Strazišča pri Kranju in pustila pismo, v katerem pravi, da si je končala življenje, ker je »preveč ljubila svojega Franceta Zganjara«. »Več ljudi se je že zastrupilo«, piše, »pa sva se zdej še midva«. »On se je umoril zaradi mene, jaz sem se zaradi njega«. Rezika se tudi bori s smrtjo. Ti samomori s svojimi trapastni motivacijami so dokaz velike umske in moralne propalosti.

— Izpremembe v orožništvu. Cesar je odredil, da se stražmojstri-okrajno-orožniški poveljniki (računski in adjutanturski pomožni delavci in pomožni učitelji) uvrste med gažiste, ki ne spadajo v noben činovni razred. Obenem se njihove plače urede tako-le: prva stopnja 2200 K, druga 2400 K in tretja stopnja 2600 K na leto. V višjo stopnjo se napreduje po 3 letih službe v predloži stopnji. Namesto dosedanjih službenih in aktivitetnih dokladov se sistematizira nova aktivitetna doklada, ki znaša na Dunaju 960 K, na postajah I. kraj. rzreda 768 K, II. raz. 672 K, III. razreda 576 K in IV. 480 K. Ta odlok je stopil v veljavo 1. t. m. Z istim dnem se je izvedla tudi nova ureditev plač orožniškega moštva. V svrhu regulacije se je število stražmojstrov-postajnih poveljnikov pomnožilo za 1400, nasprotno pa se je število postajnih vodij znižalo za 970 in orožnikov za 430. Letni pavšali za orožniške plače so zvišali od 100 na 120 K in za orožnike na konjih od 120 na 144 K. Dalje je cesar odredil, da se iz dohodkov izredne drž. dobrodelne loterije leta 1912. znesek 214.000 K porabi za ustanovitev podporne blagajne za orožniško moštvo z lastnimi statuti. Tudi ta blagajna je začela poslovati 1. t. m. in se od tega dne pobirajo prostovoljni prispevki podčastnikov.

— Pretep med goriškima laškima veljakoma. Te dni sta se v neki goriški kavarni sprla deželni odbornik dr. Pinausig in župan iz Lucinica-Perco. Perco namreč toži deželni odbor goriški, ker mu le-ta noče izplačati 60.000 kron zgradbenih stroškov za neko stavbo, pri kateri je Perco zelo prekoračil proračun. Perco je v kavarni psoval deželni odbor, češ, da sede v njem sami lumpje in sleparji. Dr. Pinausig je na to Percu priložil zausnico in odšel iz kavarne. Perco je šel za njim in ga je pred kavarno obdelaval s palico tako, da je bil dr. Pinausig ves krvav. Stvar je seveda vzbudila veliko pozornost.

Ljubljanske novice.

— Bivši poslanec Franc Višnikar umrl. Bivši poslanec Franc Višnikar je včeraj popoldne v Ljubljani v 66 letu starosti umrl. Višnikar je bil višjesodni svetnik, pa je bil že dolgo časa umirovljen. Deloval je do svoje upokojitve na sodišču v Ribnici, kjer se je mnogo trudil za mirne poravnave pred sodiščem. Kot poslanec v kranjskem deželnem zboru je posebno znani izza dobe, ko je s pokojnim Kersnikom in bivšim deželnim glavarjem Šukljatom tvoril v deželnem zboru posebno skupino treh mož, takozvani

»Triglav«. V deželni zboru je zadnja leta zastopal dolenjska mesta in trge, pri zadnji deželnozborski volitvi pa ni več kandidiral. Izvoljen je bil tudi v ljubljanski občinski svet, iz katerega je pa nedavno radi boleznih izstopil. Pripadal je liberalni stranki, v osebnem občejanju je bil pa jako miren in priazen. Pogreb bo jutri ob pol 4. uri popoldne iz Nemške ulice št. 17 k Sv. Križu. N. p. v m!

Ij Slovensko gledališče. V nedeljo dne 8. februarja ob 3. uri popoldne se vrši prva krona predstava v tej sezoni. Vsak sedež, bodisi na balkonu, v parterju ali v loži stane 1 K, galerijski sedež 60 vin. Ponovi se na splošno željo občinstva, zadnjičkrat v tej sezoni, velezbavna vojaška burka »Tretji eskadron«, ki je pri prvih dveh predstavah uspela sijajno. — Zvečer pa se uprizori velika narodna igra s petjem in godbo »Deseti brat«. Igra je na novo nastudirana. Desetega brata igra g. Skrbinišek, krjavlja g. Povhe, Dolfeta g. Danilo, Lovro Kvasa g. Drenovec, Manico gđ. Gjorgjevičeva. Pri predstavi sodeluje tudi bivši pevski zbor naše opere. V drugem dejanju se prvičkrat poje vloška, katero je uglasbil g. pevovodja Pahor.

Ij Na večer družabnega kluba, ki se bo vršil v soboto 7. t. m. v hotelu »Union« bo dostop dovoljen le proti izkazilu vabila. Na programu je tudi kottillon.

Ij Opozarjamo vnovič na gledališko predstavo »Oderuštvo in dobrot«, ki se vrši to nedeljo ob 7. uri zvečer v Ljudskem domu. V igri nastopi okrog 20 oseb; moški in mešani zbor šentpeterskega prosvetnega društva. Med odmori svira godba na lok. Vstopnice se dobe v predprodaji do nedelje popoldne pri g. trgovcu Iv. Podboju in v Katol. Bukvarni in na dan predstave od 6. ure dalje zvečer pri blagajni.

Ij Koncert slavne švedske pevke Valborge Svärdsströmre se sigurno vrši v Ljubljani v četrtek dne 19. febr.

Ij Slavije Belgijscev v Gradcu. Včeraj popoldne se je ob 3. uri 51 min. pripeljal častniški zbor Belgijscev iz Ljubljane v Gradec s polkovo zastavo. Belgijska godba se je že prej v Gradec odpeljala in je čakala z graškim belgijskim bataljonom častnike pred kolodvorom. Zbralo se je tudi veliko veterancev, ki so se bili še bitke pri Overseen udeležili. Bataljon je defilirал pred zastavo. Zvečer ob 7. uri je bil mirozov. Svirala je belgijska godba. Na tisoče in tisoče Gračanov jo je spremljalo. Gradec je okrašen z zastavami.

Ij Umrli je c. kr. carinski revident g. Henrik Drassal, star 57 let.

Ij Umrli so v Ljubljani: Anton Skok, mizarski pomočnik, 26 let. — Jernej Jamnik, uboženc, 72 let. — Jospina Poljanšek, delavka-hiralka, 52 let.

Z juga.

Velik poljedelski kongres v Belgradu skliče meseca februarja uprava srbskega kmetijskega društva. Predavali bodo: dr. Ninčič o agrarnem vprašanju v Novi Srbiji; dr. Vlajinac o srbskem mlekarstvu in dr. Stojković o sadjereji in uporabi sadja. Vsi kongresisti bodo imeli na srbskih železnicaх znižano vozno ceno.

Poštna služba v novi Črnigori t. j. v Djakovici, Peči, B'elem polju in Plevlju prevzame srbska poštna uprava v svoje roke, ker Črnagora zaenkrat ni kos tej nalogi ter je zato prosila pomoči Srbijo.

Kritičen trgovski položaj v novih srbskih krajih. Trgovci v novih srbskih krajih se nahajajo v obupnem položaju. Voja jih je silno prizadela; solunski veletrgci so dolžni kakih 6 do 8 milijonov frankov, ki bi jih morali sedaj plačati. Tega pa niso v stanu in če ne bo kake pomoči, bo morala večina v konkurz. Belgrajska trgovska zbornica se zelo trudi najti zanje rešilno pot.

Ribolov v Novi Srbiji. Te dni je srbska vlada na javni dražbi oddala ribolove v novih krajih. Ribolov na Ohridskem jezeru so zdražili trgovci Rafailo M. Kamlu iz Bitolja in bratje Hadži Ilić iz Ohride za letnih 140.375 dinarjev. Ista skupina je zdražila tudi lov na srbskem delu Prespanskega jezera za letnih 8325 dinarjev. Ribolovi so oddani samo za eno leto, ker bo v bodoče najbrže država sama izvajala ribolov v lastni režiji. Turška država je za ribolov v Ohridskem jezeru dobivala do nedavna samo 50.000 dinarjev, zadnja leta pa po 100.000.

Za kosovski spomenik se še letos razpiše natečaj za načrte. Slog in cela arhitektura morata izražati boje na Kosovem polju t. j. propad in vstajenje srbske države.

Obrtne šole v Srbiji. V starih srbskih mejah je bilo doslej deset obrtnih šol s

4000 učenci. V bodoče namerava vlada v starih mejah otvoriti še nekaj obrtnih šol, v novih krajih pa 20.

Plača za srbske obmejne vojake. Srbski vojni minister nabira prostovoljce za vojaško službo na meji. Infanteristi bodo dobivali po 100, kavaleristi pa po 175 dinarjev mesečne plače.

Cementna tovarna v Popovcu v Srbiji se je preosnovala v delniško družbo s 33 milijoni temeljne glavnice. Obenem se je podjetje izdatno razširilo in opremilo z najnovejšimi stroji, ki so stali 300.000 dinarjev. To je sedaj poleg carigradske cementne tovarne največje podjetje te vrste na Balkanu; kmalo pa bo enako tovarno imela tudi Grčija. Popovska tovarna bo prcizvajala po 1500 vagonov romanskega in 2500 vagonov portlandskega cementa. Z czirom na veliko stavbeno dobo, ki se po vsej priliki bliža na Balkanu, se podjetju obetajo cvetoči časi.

Belgrajske dame novorojenemu princu. Belgrajske dame bodo prvorojencu princezinje Helene po posebni deputaciji poslale veliko lepih daril.

Konje za srbsko armado bo posebna komisija nakupila v Rusiji in na Ogrskem. Potrebščina je določena s 100.000 dinarji.

Zima v Srbiji. V mejah stare srbske kraljevine je zapadel visok sneg, ki so ga pa poljedelci veseli, ker jim varje ozimino. Mraza je do — 18° C.

Odškodnina za v vojni poginolo živino. V zadnjih vojnah je srbskim živinorejcem v vojni službi poginilo približno 5000 konj in 2000 volov. Odškodnino je vlada proračunila na 5 milijonov dinarjev ter bo v kratkem predložila skupščini tozadeven zakon, da bodo ljudje čim prej dobili odškodnino v roke.

Dobava oprave za novo prestolonaslednikovo palačo v Belgradu se v kratkem razpiše. Stroški so proračunani nad 600.000 dinarjev.

Razne stvari.

Deficit svobodomiselnega deželnega gospodarstva na Moravskem znaša 256 milijonov kron.

Kaznovalna pravica učiteljev. Kasacijsko sodišče je izdalo velevažno razsodbo o kaznovanju otrok po vzgojiteljih. Praško dež. sodišče je potrdilo razsodbo nekega okr. sodišča, ki je kaznovalo nekega ljudskega učitelja za 10 K, ker je udaril nekega učenca z roko po licu, češ, da je s tem učenca in njegove starše ponižal. Kasacijsko sodišče je pa razsodbo razveljavilo in učitelja oprostilo in izvaja v razsodbi: Tako starši kakor tudi vzgojitelji in učitelji imajo pravico do gotove sile nasproti svojim otrokom, gojencem in učencem v vzgojevalne namene.

Redek pojav narave. V Filipeštiju pri Moreniju, kjer so našli v globini pod 1000 metrov petrolej, je izbruhnila močna slana vrelna voda, ki z velikanskim šumom brizga zelo visoko. Šum in ropot čujejo do 10 km daleč. Okolu izliva se je že nabrala 500 metrov široka plast soli. Došli so tuji geologi, da si ogledajo redke pojave narave.

Cerkvi sovražen odlok francoskega mornariškega ministra. Kakor znano, je prejšnji francoski mornariški minister Baudin izdal okrožnico, glasom katere je bilo francoskim vojnim ladjam, ki bi se na veliki petek nahajale v kakem izvenfrancoskem pristanišču, dovoljeno udeležiti se na običajen način cerkvenih slovesnosti. To je Baudin storil iz ozirov na francoski protektorat nad katoličani v Orientu. Saj je za dotične katoličane res malo čuden pogled na ladje tiste države, katere varstvu so izročeni, če te ladje pač s streli pozdravljajo turški bajramski praznik, za katoliški veliki petek se pa niti ne zmenijo. Pa na Francoskem je danes zopet prva stvar: Boj proti cerkvi. Strupena Dumerguejeva vlada se je izkazala s tem, da se je Baudinova okrožnica razveljavila, češ, da nasprotuje zakonu o ločitvi cerkve od države. Sicer si je sedanji mornariški minister Monis v tozadevni okrožnici pustil mala vratica odprta, češ, da se smejo francoske vojne ladje udeležiti verskih svečanosti na veliki petek v slučaju, ako jih k temu povabi — turška vlada! S to določbo so pa sedanji vladarji v Franciji le še bolj razgalili svoje slepote sovraštvo do katoliške cerkve. Kaj čuda potem, da je francoski protektorat nad katoličani v Orijentu postal podoben strahu, ki je v sredi votel, okrog ga pa nič ni.

Maksim Gorki je prodal vsa svoja dela nekemu založniku v Moskvi za 200.000 rubljev.

Velikansk požar. V Haustonu (Teksas) je zgorelo 60.000 bombaževih ovojev. Škodo cenijo na 200.000 do 250.000 funtov šterlingov.

Eksplodizija v predoru. V predoru Col de Braus, ki ga grade na progi Nizza — Cuneo je bila 28. t. m. eksplozija. Trije delavci so ubiti, dva pa nevarno ranjena.

Krvoprelitje med plesom. V Kosinju na Hrvaškem je mladina plesala kolo; med drugimi se je nahajal tudi fant Grga Miloković, ki mu je žganje že zelo zlezlo v glavo. Začel je prepir in streljal na Mando Vukelič, s katero je bil že od preje nekaj skregan. Krogla je zadela Mando v trebuh in jo težko poškodovala, druga krogla je pa zadela nekega drugega dekleta v prsi ter jo ubila.

Kinematograf — morilec. Dne 18. m. m. zvečer ob 10. uri se je v Zagrebu vrgla pod vlak 17letna tiskarska delavka Dragica Trupković, sirota. Imela je rada nekega fanta, ki jo je pa pred kratkim zapustil in se z neko hišino odpeljal v Ameriko. Usodni večer je bila Dragica v kinematografu, kjer se je predstavljala drama »Dobra duša«, v kateri se prizadeta ženska vrže pod vlak. To je na nesrečnega dekleta tako delovalo, da je takoj odšla na železniško progo in se vrgla pod prvi vlak, ki jo je raztegal.

Dunajski Slovani proti mažarskemu nasilstvu. Minuli teden so v dunajskem češkem Narodnem domu dunajski Slovani zborovali, da protestujejo radi protirusinskega procesa v Marmarosu — Szigetu.

Bogastvo v Frankobrodu ob Meni. Dognali so, da posedujejo prebivalci Frankobroda ob Meni več kot tri milijarde mark.

Ženine dolžnosti nasproti možu. Američani spravijo marsikaj pred sodišče in ameriški sodniki se tudi lotijo marsikatero stvari, ki po naših pojmi pravzaprav ne spada pred sodišče. Zlasti velja to o razmerju med zakonci. Tako je te dni newyorško sodišče na zahtevo nekega trgovca obravnavalo o tem, koliko časa mora žena vsak dan posvetiti domu in možu. Trgovčeva žena je namreč skoro vedno bila z doma — bodisi na izprehodu s svojimi prijateljicami, bodisi na obisku ali kje drugje. Mož je skoro nikdar ni našel doma. Zato se je obrnil na sodišče — ne za ločitev zakona, to je v tožbi izrečno povdaryl, marveč za to, da sodišče izreče svojo sodbo, ali mora biti žena čez dan doma ali ne. In sodišče je sodilo in razsodilo takole: Vsaka žena mora od dvanajstih dnevni ur najmanj sedem ur posvetiti svojemu možu; ves ta čas se mora brezpogojno nahajati na takem kraju, kjer jo mož vsak hip lahko najde; začasa obeda in večerje se mora pa brezpogojno nahajati doma. Mož je obvezan, da od šestih dnevni ur — ostali čas je zaposlen v svojem poklicu — tri posvečuje svoji ženi. Ako so razmere take, da tudi žena opravlja kak pridobitni poklic, potem je dolžna, da posveti svoji družini ozir. možu vsaj pet ur na dan. Ako bi kaka žena ravnala drugače, je mož opravičen jo zapustiti, ne da bi se moral bati, da bi ga sodišče primoralo plačevati ji alimente.

Kitajski dekliška imena. Na Kitajskem dekle ne dobi že ob rojstvu stalnega imena, ki bi jej potem ostalo vse življenje, marveč jo imenujejo po okoliščinah in starosti eden tako, drugi drugače. Ko je čisto majčkna, jo oče imenuje n. pr. »lunin žarek«, ko je nekoliko večja, jo mati imenuje »malo globoko«, bratje enostavno »strico« in obiskovalci »domačo hčerko«; služabništvo jo časti kot »malo gospodično«. Potem so jako priljubljena imena raznih cvetlic, med vsemi orhideje, ki je simbol največje nežnosti in vonjavosti. »Plaha cvetka«, »Sladka cvetka« so tudi jako priljubljena imena za mlado Kitajko. Druga imena se nanašajo na značaj, n. pr.: »Čisto srce«, »Pokoje in skromnost«, »Čednost in lepota«, »Zvestoba«, »Resnica« itd. Drugi dajo deklici zopet ime »Wangpan«, t. j. deklica brez brata, katerega si pa želi; ako nato res pride na svet tudi kak bratec, ji izberejo pa drugo ime.

Telefonska in brzojavna poročila.

NAŠ CESAR V MERANU.

Meran. Tu se govori, da pride cesar spomladi za več tednov v Meran. Zdravniki, da so cesarju svetovali več tedensko bivanje na jugu.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZROR.

Gradec. Pogajanja za zasedanje štajerskega deželnega zbora so se tu nadaljevala in imajo vspeh, da bo štajerski deželni zbor sklican na dan 16. februarja ali enega prihodnjih dni.

OBSTRUKCIJA V TIROLSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Inomost. Seja deželnega zbora je trajala do pol 1. ure zjutraj, nakar je

bila seja prekinjena ter se je zopet začela ob 10. uri dopold. Večina je sklenila tudi za danes in jutri nočne seje, s katerimi bo poskušala premagati laško obstrukcijo.

ŠEF BOSENSKE VLADE PRI CESARJU.

Dunaj. Šef bosensko hercegovinske vlade Potiorek je v daljši avdijenci cesarju poročal o političnem in vojaškem položaju v Bosni in Hercegovini.

VSI SMEJO ZAHTEVATI.

Reka. Lah Spinelli je izdal brošuro »Kalvarija italijanskega mesta«, v kateri laže, kako se Italijani na Reki zatirajo, in pozivlja Italijo, naj na ogrsko vlado pritiska, da se na Reki da Lahom pravica! Ogrska vlada pa, namesto da bi to zavrnila, se opravičuje in hiti zagotavljati — kar itak vsak ve — da se Lahom na Reki godi dobro.

600.000 K V ZRAVSTVENE NAMENE.

Dunaj. Vdova in dediči po umrlem centralnem ravnatelju Karolu Wittgensteinu so darovali društvu za proučevanje raka 600.000 K. Wittgenstein je umrl na raku na pljučih.

RUMUNSKA IN GRŠKA.

Bukarešt. Ob obisku grškega prestolonaslednika Jurija je kralj dal galdine, na katerem je kralj v napitnici povdarjal srčno razmerje med Grško Rumunsko. Naj bi to historično dejstvo, dejal je kralj, še iskrenejše se pokazalo v novi dobi v blagor obeh držav. Grški prestolonaslednik je istakto iskreno odgovoril in povdarjal, da bukareški mirovni dogovor vsebuje skupne interese obeh držav.

PRIPRAVE ZA ODHOD PRINCA WIEDA V ALBANIJO.

Berolin. Dvorni maršal princa Wieda odpotuje jutri z 16 osebami v Trst, odkoder se s parnikom prepelje v Drač, da ondi vse potrebne ukrepe radi sprejema princa Wieda. Princ Wied odpotuje prihodnji teden na Dunaj in v Rim, da se predstavi ondotnim dvorom. Ko se vrne, sprejme albansko deputacijo, ki mu oficijelno ponudi krono Albanije. Nato bo princ z rodobino odpotoval v Albanijo.

GRKI UDUŠILI ALBANSKE NAPADE.

Attene. Grške čete, ki so šle proti napadajočim Albancem, so prišle do Vaku in Ohoria ter so po hudih bojih povsod prepodile Albance.

40.000 ŠVEDSKIH KMETOV MANIFESTIRALO ZA OBOROŽEVANJE ŠVEDSKE.

Stokholm. Danes je bil za Švedsko znamenit dan. 40.000 kmetov je v dolgem sprevodu manifestiralo pred kraljem za oboroževanje in brambo domovine. Železnice so aranžirale več posebnih vlakov. Voditelji spreveda so imeli govore v katerih so kralja pozivali naj se stori vse za večjo brambo domovine.

REVOLUCIJA V PERU.

Lima. Predsednik republike je odstavljen.

Deželič, V službi kalifa. Zgodovinski roman. 2 K 60 vin., vez. 3 K 20 vin.

Sedaj, ko so oči celega sveta obrnjene na Balkan in njegova krvava bojišča, se gotovo v vsakem vzbuja zanimanje za balkanske dežele in njihovo zgodovino. V navedenih povestih, katerih dejanje se vrši izvečine na Balkanu in med jugoslovanskimi narodi, je podan v lepi pripovedni obliki kos slovenske zgodovine, ki bo posebno za Slovence zelo privlačna. Navedene povesti naj si torej omisli, kdor hoče natančneje spoznati Balkan in njegove prebivalce.

Ušeničnik »Sociologija«. 8 K 50 v. vez. 10 K 80 vin. To je ena naših najboljših znanstvenih knjig, na katero bi bili upravičeno ponosni tudi tuji kulturni narodi. Vsak posamezen stavek priča, kako globoko in s kakim umevanjem se je pisatelj poglobil v stvarino, ki je obdelana v tej krasni knjigi.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

Sirolin "Roche"

prinaša oledčanje in ozdravljenje pri pljučnih boleznih, prehlajenjih, influenci, naduhi

izvirni zavoji s K. 4. — se dobi v vseh lekarnah.

GLASBA.

Mašne pesmi za mešani, deloma enoglasni zbor z orglami, zložil St. Premrl, stolni kapelnik, založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Part. 1 K 80 vin. — Cerkevni zbori večji in manjši, bodo te mašne pesmi z veseljem pozdravili; saj nam je posebno mašnih napetov začelo primanjkovati. Več let že ni noben skladatelj izdal večje zbirke mašnih pesmi, in te vendar najbolj potrebujemo. Gospod skladatelj je torej s to izdajo pomagal našim zborom iz zadrege. Te pesmi so tako lepe, da jih moramo pritevati med najlepše slovenske mašne pesmi. Zložene so tako v pobožnem duhu in lepem slogu, da jih bodo cerkveni zbori sigurno z najlepšimi uspehi proizvajali. Hvalevredno je, da ima partitura in glasovi precej večjo obliko, kakor je bila zadnji čas v navadi; tisk izredno lep in razločen. Cena izredno nizka. — Bodi to lepo delo našega marljivega g. skladatelja najtopleje priporočeno. Na vsakem koru naj ta zbirka zavzame častno mesto. — Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

POROČILO O SLOVENSKO - HRVATSKEM KATOLIŠKEM SHODU

Je izšlo ter se je subskribentom doposlalo po subskripcijski ceni, ki je sedaj ugasnila. Prodajna cena znaša 4 K 60 v za broširan in 6 K za fino vezan izvod. Obširna knjiga je po vsebini in tehnični izvršitvi na višku, krasijo jo veliko številni slik, ker ima pridenjanih 20 umetniških tabel, je najbolj živa slika in najzanesljivejša priča moči in sile, katero ima katoliška misel med Slovenci. Organizatorji te knjige ne bodo mogli pogrešati. Med tiskom se je oglasilo še mnogo subskribentov in bo za zakasnele naročnike na razpolago le omejeno število izvodov, ki se bo hitro razprodalo. Kdor rabi poročilo, naj si je blagovoli takoj naročiti, ker na ogled knjige ne moremo pošiljati. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Šleibinger, Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Cena 1 K 20 vin, vezano 1 K 80 vin. — Ta izboren slovarček obsega ves besedni zaklad, ki pride v poštev in rabo v vsakdanjem življenju. Njegova prednost obstoja posebno v tem, da jasno navaja tudi vse slovnične oblike posameznih besed, radi česar je njegova uporabnost neprimerno boljša in večja, kot drugih podobnih slovarjev. Slovar je priporočljiv za samouka in dijaka.

Italijansko-slovenski slovar. Sestavil dr. Josip Valjavec. Vez. K 4.50. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. To je najpriročnejši laško-slovenski slovar, ki je poleg tega tudi izredno natančen, ker obsega poleg frazeologije nad 40.000 besed. Slovar je tiskan z izredno finimi nalašč v ta namen naročenimi črkami ter je jezikovno, kakor tudi tehnično na višku. Služil bo izvrstno v šolah ter bo tudi vsakemu zasebniku, ki je nevedč ali tudi že večje laškega jezika dobro došel.

Iskravec, Slovensko - laški slovarček. K 3.—. Ker bo izšel Valjavčev slovensko-laški slovar šele čez nekaj let, je to edini slovensko-laški slovar, ki je na razpolago. Tudi ta slovar je obširen in natančen ter v splošnem prav priporočljiv.

Schimpf, Slovensko - nemški slovar, K 3.—.

Schimpf, Nemško - slovenski slovar, K 3.—. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Ker ima ta slovar zelo pripravo žepno obliko, ter obsega poleg tega velik beseden zaklad, je zelo praktičen ter priporočljiv posebno za one, ki morajo nositi slovar seboj. Seveda bo pa slovar tudi vsakemu drugemu dobro služil, ker je v vsakem oziru popoln.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flaw.) Zgodovinski roman. Dva zvezka K 3.80, vez. K 5.40. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Roman spada med najkrajše Spillmannove povesti. Pisatelj nam

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 6. februarja 1914.

Pšenica za april 1914.	12 05
Pšenica za oktober 1914	11 02
Rž april 1914	9 04
Rž za oktober	8 58
Oves april 1914	7 85
Oves za oktober	7 83
Koruza za maj 1914	6 76

v nji izredno spretno in živahno slika pogin jeruzalemskega mesta in uresničenje Gospodovih besed, da od krasnega templja ne bo ostal kamen na kamenu. Osebe, ki nastopajo v povesti in katere poznamo deloma že iz sv. pisma, so slikane izredno markantno. Ravno kar je izšla v slovenskem prevodu še druga krasna Spillmannova povest

»Junaštvo in zvestoba«, zgodovinski roman iz časa francoske revolucije, ki stane 3 K, vez. 4 K.

V teh dveh povestih se je pokazal Spillmann mojstra duhovitega pripovedovanja. Obe povesti sta za odrasle zelo priporočljivi.

Mahnich »Več luči«. Iz »Rimskega katolika« izbrani spisi. Uredil dr. A. Ušeničnik. Cena 3 K, vez. 4 K 40 vin. Ta knjiga se sme imenovati zlata knjiga in zvezda vodnica vsakega katolika. V njej so zbrana in obrazložena načela, ki so poklicana preobraziti svet v znamenju krščanstva. Te knjige bi ne smel nikdo pogrešati.

Zabukovec, Pouk zaročencem in zakonskim. Vez. 1 K 40 vin. V tej poučni in pomembni knjigi so jasno obrazložene vse medsebojne dolžnosti zakonskih. Tudi bolj kočljive strani zakonskega življenja ume pisatelj z vso rahlostjo pojasniti in razložiti. Mož in žena, ki imata to knjigo in se ravnata po njenih navodilih, živela bodo srečno medsebojno življenje. Knjigo naj bi imel vsak župni urad v več izvodih na razpolago, da bi z njo lahko ustregel zaročencem in novoporočencem. Župnim uradom je na razpolago tudi knjižica prevzvišenega g. knezoškofa »Ženinom in nevestam«, ki velja 30 vin. in se tudi dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Mirna stranka išče

stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kabineta za majev termin. Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod »Stanovanje« št. 371.

Naročajte »Slovenca«!

Zahvala.

388

Za vse dokaze srčnega sočutja in sožalja o priliki smrti nepozabnega ustanovitelja trgovske trdke »Josipa Bruss«, gospoda

Josipa Bruss

zasebnika

in vsem udeležencem pri pogrebu, ki so od blizu in daleč prišli in v tako ogromni številu počastili predraga pokojnika s svojim spremstvom na potu k večnemu počitku, iz kamo tem potom najprisernejšo zahvalo. Imenoma se še prisrčno zahvaljujemo predstavi duhovščini, školskemu vodstvu, slav. uradništvu, gasilnemu društvu, g. pevcem za preglasno žalostinke in vsem darovalcem vencev, oziroma v tem imenu naklonjenih zneskov dobrodelnim društvom

Srčno ginjeni ključemo še enkrat vsem skupaj in vsakemu posebej: srčna hvala!

Dol. Logatec, dne 4. svečana 1914.

Trgovska trdka Jos. Bruss,
v svojem in imenu sorodnikov.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

390

A'bina Višnikar, naznanja potrtega srca, da je danes ob 3. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, preminul v 65. letu svoje starosti njen ljubi, dobri soprog

Franc Višnikar

c. kr. višjesodni svetnik v pok.

Pogreb se vrši v soboto, dne 7. februarja t. l. ob pol 4. popoldne iz hiše zaostri Nunska ulica št. 17 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 5. februarja 1914.

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

V konkurzu protokolirane trdke IVAN TOMŠIČ v Ilirski Bistrici proda se vsa zaloga v celoti ofertnim potom najboljšemu ponudniku. Zaloga obstoji

iz železnine, več sto vreč koruze in moke, iz špecerij. in galanterijskega blaga itd.

ter ima skupno inventurno vrednost 21.514 K 56 vin.

Pismene ponudbe z vadijem 1000 K poslati je najdalje

do 25. svečana 1914

oskrbniku konkurzne mase.

Ponudniki vezani so na svojo ponudbo do 4. marca 1914; dotlej se jim bo naznanilo, da li se je sprejela njihova ponudba. Konkurnza masa pridržuje si pravico zavrniti posamezne ponudbe brez navedbe vzrokov.

Kupec položiti ima celo kupnino v roki upravitelja konkurzne mase takoj, ko se mu naznani, da se je njega ponudba sprejela, ter mora obenem s polžitvijo kupnine prevzeti in odstraniti vso zalogo. V slučaju nepovoljne ali prepozne spojitve zapade vadij 1000 K v prid mase in se bo z zalogo zopet razpolagalo.

Inventurni zapisnik in zaloga sta v uradnih urah na ogled do 25. svečana 1914.

Oskrbništvo konkurzne mase ne prevzame nobenega jamstva za kakovost ali množino zaloge po inventurnem zapisniku.

Dr. Alojzij Žnidarič,

c. kr. notar v Ilirski Bistrici kot
upravitelj konkurzne mase.

Tovarna zaloga za alpske dežele v
Ljubljani. — Pisarna Albert Peterlik.

Lahko delo,
briljantno
plačilo,
pri uporabi

Erdal

Ireme za čevlje.

Popravila šivalnih strojev

se izvršujejo v v naših delavnicah točno in
stvarno. 352

Singer Co. del. družba šivalnih strojev.

Največja in najstarejša trgovina s šivalnimi
stroji v Avstriji.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. — Kranj,
Glavni trg 119. — Novomesto, Veliki trg 45.

Kupim

malo hišo

z upeljano trgovino z mešanim blagom na prometnem kraju v mestu Ljubljana ali v predmestju. Naslov se polzve pri upravi »Slovenca« pod št. 1000/366.

Sprejmeta se takoj

2 učenca

za pekovsko obrt pri Jak. Kavčič v
Spod. Šiški pri Ljubljani. 373

Stanovanje

389 na Poljanah

v novi vili Delarska ulica šteč. 2
z 2 sobama in vsemi pritliklinami se odda
za majev termin. Pojasnila daje lastnik Adolf
Hauptmann, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Poštna pomočnica

dobra moč, išče mesta. Cenjene ponudbe
na upravnštvo lista pod št. 380.

Stanovanje

z dvema sobama, zaprto verando in pritliklinami ter porabo vrta se odda mirni stranki za majev termin. Več se izve na Dunajski cesti 63, I. n. desno od 2. do 4. ure popoldne. 381

Zastonj lepo darilce

dobi vsak, kdor pošlje najmanj 50 naslovov slovenskih poljedelcev in gospodarjev iz Kranjske, Naslov: J. S. Hajek, Vrbovce 574 n, Praha, Češko. 391

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami ter porabo vrta, se odda za majev termin v Spodnji Šiški, Kolod orska cesta šteč. 181. 392

4 dni! Največja senzacija sedanosti! 4 dni!
S fotografičnim aparatom na bojišču.

Krvavi, strašni in uničujoči boji med Bolgari in Grki. — Posneto v vrstah boju oči se armad.

Torek 10.

Sreda 11.

Četrtek 12.

Petek 13.

Eno uro

trajajoče

predstave

vsak dan

ob 3., 4., 5.,

6., 7., 8. in 9.

KINO
IDEAL

Nekaj glavnih prizorov: Infanterijskih krogelj strel v prsi. — Strašne rane, ki jih povzročajo dum-dum kroglice. — Strel v stegna. — Strel v lakti. — Bajonetni ubodi. — Ranjenec, ki ga je ranilo 8 delov granate. — Del lobanje odstreljen. — Pogreb mrtvih. — Vojni grobovi. — Boj pri Džumaji. — Naskoki. — Šrapnelski ogenj. — Naskok kavalarije. — Artilerija strelja, kako zadevajo šrapneli in granate.

— Nad. velika nabavnih stroškov zvišane cene. —

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.